

incircle

Project co-financed by the European
Regional Development Fund

Suport a les àrees de baixa
densitat i **IN**sulars
en la transició cap a una

Economia més CIRCuLar

Eix de prioritat – Prioritat d'inversió – Objectiu específic 3-1-1

Eix de prioritat 3: Protegir i promoure els recursos naturals i culturals mediterrànies

<https://interreg-med.eu/>

Directrius d'eines de turisme circular

Entrega 4.4.1 Paquet de replicació INCIRCLE

Transferència WP 4

Activitat 4.4., Establir les bases per a una nova col·laboració: Replicació a noves regions MED

Col·laborador encarregat: Agència Energètica i de l'Aigua

Col·laboradors implicats: Escola d'Estudis Avançats Sant'Anna (SSSA)

Estat: rev0

Distribució (confidencial, públic, etc.)

Índex

Premissa	3
1. Marc de mesurament d'INCIRCLE	4
1.1 Els principals beneficiaris del model INCIRCLE	5
1.2 Els quatre capitals i els cinc principis de l'economia circular	6
1.3 Els tres nivells d'anàlisi	8
2. Les Eines de Turisme Circular	9
2.1 Categories Circulars	9
2.2 Les principals propietats de les Eines de Turisme Circular	13
3. Com fer servir les Eines de Turisme Circular	17

Premissa

El present document forma part del paquet de replicació d'INCIRCLE (Entrega 4.4.1).

Aquest document detalla el **resultat de les accions dutes a terme en WP3 - Activitat 3.3** "Fomentar la comparació i el benchmarking: desenvolupament d'indicadors INCIRCLE de turisme circular" pel que fa a l'elaboració d'indicadors INCIRCLE de turisme circular (Entrega 3.3.1). L'abast del document és proporcionar una visió global sobre el conjunt d'Eines Circulars de Turisme, desenvolupat per l'Institut de Gestió d'Estudis Avançats – Pisa (Laboratori de Gestió de la Sostenibilitat, <https://www.santannapisa.it/en/institute/management/sustainability-management-sum> - SSSUP en el text) amb l'objectiu principal de donar suport a l'avaluació circular de les destinacions turístiques i proporcionar informació útil per a la seva transició cap a una oferta turística més sostenible i circular.

Les Eines de Turisme Circular són eines de gestió i seguiment per avaluar l'impacte turístic tant a nivell de destinació (Eina de Destinació Turística Circular) com a nivell d'indústria turística (Eina per a la Indústria Turística Circular) des d'una perspectiva d'economia circular (CE).

Les Eines de Turisme Circular es basen en les dades existents recollides a través de l'anàlisi de la literatura grisa i científica.

Pel que fa al desenvolupament del quadre de comandament d'indicadors INCIRCLE per al turisme circular, el primer pas de l'anàlisi ha suposat la definició del marc de recerca, inspirat en el model de cinc capitals i que inclou la identificació d'actors turístics i principis de l'economia circular. El segon pas ha previst el mapatge d'indicadors de circularitat i sostenibilitat dins del sector turístic i la seva categorització segons el marc de mesurament d'INCIRCLE. Finalment, els quadres de comandament dels KPI de l'economia circular d'INCIRCLE elaborats s'han convertit en Eines de Turisme Circular amb la finalitat de facilitar-ne encara més l'ús (fàcil d'usar, intuïtiu i implementat a gran escala).

El document ha estat elaborat a partir de l'informe **“Mesurament del turisme com a sector econòmic sostenible i circular. El model INCIRCLE”** (desenvolupat com a document acreditatiu per a l'Entrega 3.3.1) i s'estructura de la manera següent:

- ❖ Un primer capítol que té com a objectiu descriure el marc de mesurament INCIRCLE;
- ❖ Un segon capítol que se centra en la descripció de les Eines de Turisme Circular desenvolupades (procés de desenvolupament i les seves principals propietats);
- ❖ Un tercer capítol final que explica com fer servir correctament les eines INCIRCLE (CE) desenvolupades;

1. Marc de mesurament d'INCIRCLE

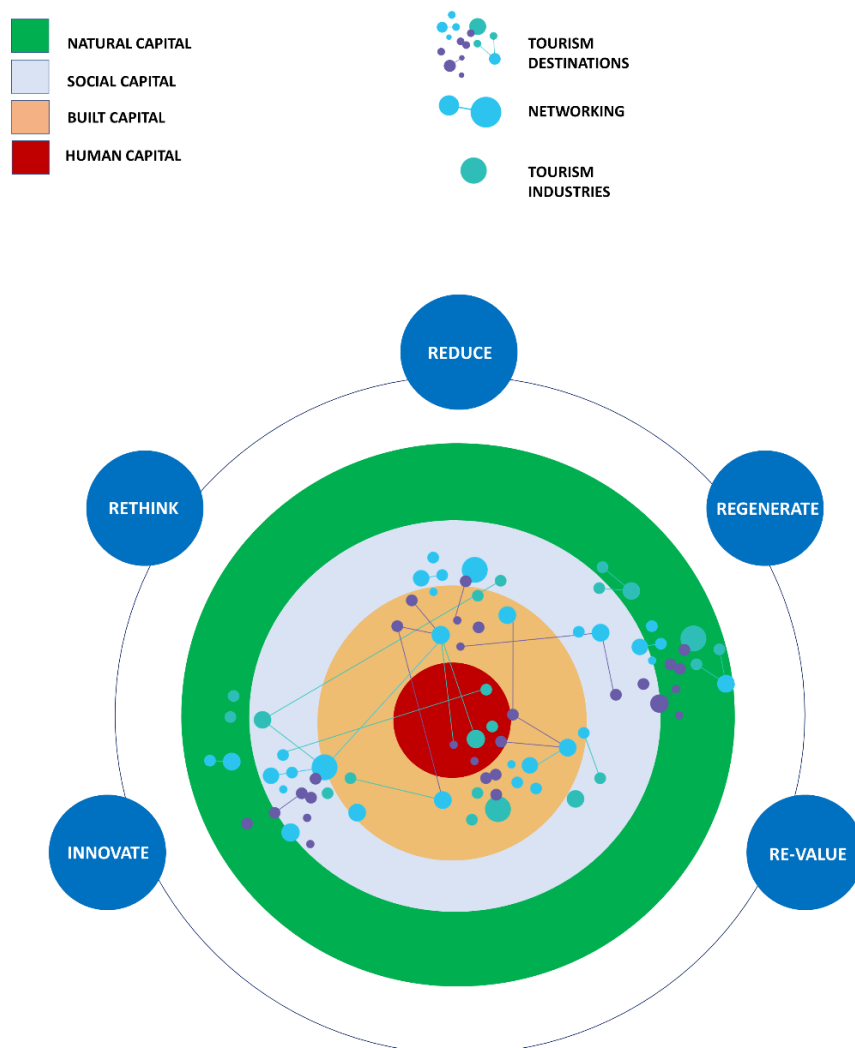
A l'efecte del projecte INCIRCLE, s'ha desenvolupat un marc de mesurament específic.

El marc de mesurament d'INCIRCLE es basa en **quatre capitals** (natural, social, construït, humà) i sobre **tres nivells** (nivell de destinació turística, nivell d'indústria turística i nivell de networking format per les interaccions que nodreixen la sostenibilitat i la circularitat entre una destinació turística i una indústria turística). (vegeu [Imatge 1](#)). El marc inclou també **cinc principis del model d'Economia Circular** (Reducir, Regenerar, Repensar, Innovar, Revalorar) que representen alhora regles sobre les quals s'hauran d'adoptar diverses mesures -a tots els nivells- i d'aconseguir els objectius que d'un turisme sostenible i circular. Aquests objectius guien la transició cap a un model de turisme circular i, des d'aquesta perspectiva, donen un fort suport en termes de gestió estratègica de les indústries del turisme i les destinacions turístiques.

El marc no considera la col·laboració com un principi autònom perquè dona suport a la consecució de tots els principis turístics de l'economia circular, sent transversals a ells. De fet, la col·laboració representa la densa xarxa d'interaccions presents entre una destinació turística i una indústria turística donant suport a la transició circular de tot el sector turístic. S'ha d'avaluar, reconstruint tota la xarxa entre aquests dos nivells.

Imatge 1. Marc de mesurament d'INCIRCLE

Font: elaboració dels autors

En els següents apartats es descriurà en detall cada part del Marc INCIRCLE i de les Eines de Turisme Circular.

1.1 Els principals beneficiaris del model INCIRCLE

Els principals beneficiaris del model INCIRCLE són els responsables de la presa de decisions de les **destinacions turístiques** i de les **entitats turístiques** que operen a la mateixa destinació (Taula 1). Aquests actors poden influir directament en la gestió sostenible i circular del turisme, considerat com un sector econòmic, en l'àmbit en qüestió.

Quant a la destinació turística, el model INCIRCLE va dirigit a directius d'entitats que, de diferents maneres, s'encarreguen de definir els objectius, polítiques, estructures de governança, incentius, plans i programes. El model INCIRCLE dirigit a les destinacions turístiques fa referència a aquells actors encarregats de la presa de decisions, de dissenyar actuacions, d'implementar accions i projectes que estan directament relacionats amb la transició cap a un model de turisme sostenible i circular. Aquestes decisions comporten diferents tipus de recursos en els quatre capitals.

Quant a les indústries del turisme, el model INCIRCLE va dirigit a directores d'empreses que normalment s'encarreguen de prendre decisions i de dissenyar actuacions que afecten als fluxos de recursos a través d'aquests capitals. Poden adoptar polítiques, estratègies, models de negoci, sistemes de gestió, campanyes de comunicació, orientades a un model de turisme sostenible i circular.

En opinió dels autors, el model INCIRCLE pot dirigir-se a un ampli ventall de beneficiaris secundaris que són actors que operen en la destinació turística i que poden ajustar les seves pròpies estratègies i sistemes de gestió a l'enfocament INCIRCLE, millorant el seu propi rendiment circular i, alhora, donant suport al rendiment circular de la destinació.

Taula 1. Els principals beneficiaris del model INCIRCLE

Font: elaboració dels autors

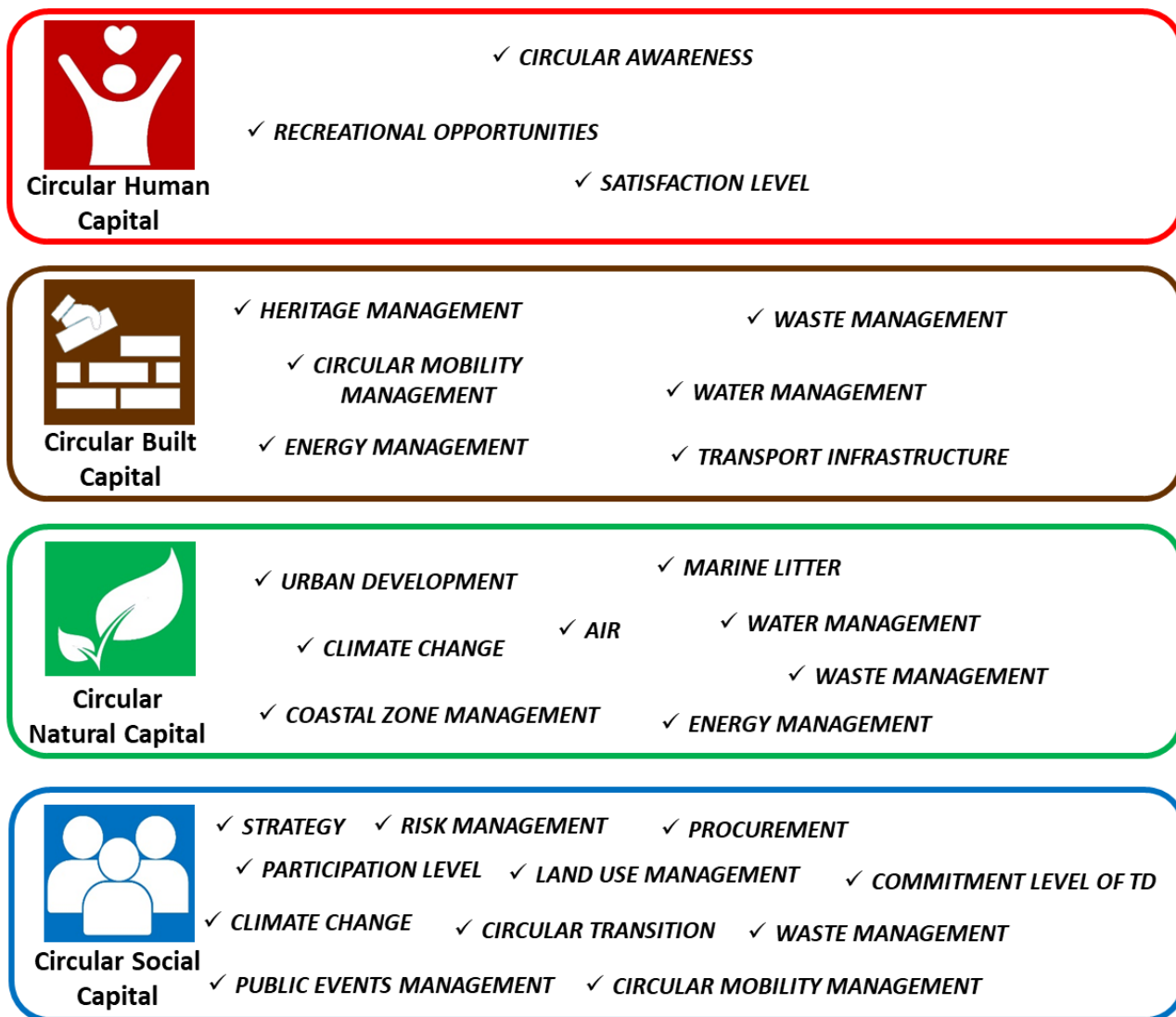
Beneficiaris del model INCIRCLE – Nivell Destinació Turística
Gestió de destinacions: administració pública general, estructura de governança (NACE 8411)
Institucions de suport: Ministeri de Turisme, Comerç, Transport, Cultura, Interior, Medi Ambient, etc.
Organitzacions de promoció comercial
Cambra de Comerç
Ministeris i institucions nacionals per a la gestió de tots els actius
Beneficiaris del model INCIRCLE – Nivell d'Indústria Turística
Allotjaments (NACE 55.1): Hotels – PYMES, Hotels – Hotels, cadenes d'hotels, cases d'estiu, cases de lloguer, apartaments, albergs, turisme rural, etc.
Càmpings (NACE 55.3)
Serveis de restauració (NACE 56): Restaurants, restaurants d'hotel, bars, cadenes de menjar ràpid, etc.
Turoperadors y agències de viatges (NACE 79)

1.2 Els quatre capitals i els cinc principis de l'economia circular

El model INCIRCLE es guia per quatre turismes diferents. **Capitals Circulars** ([Imatge 2](#)) i, com s'ha dit, per cinc turismes diferents. **Principis de l'Economia Circular** ([Imatge 3](#)):

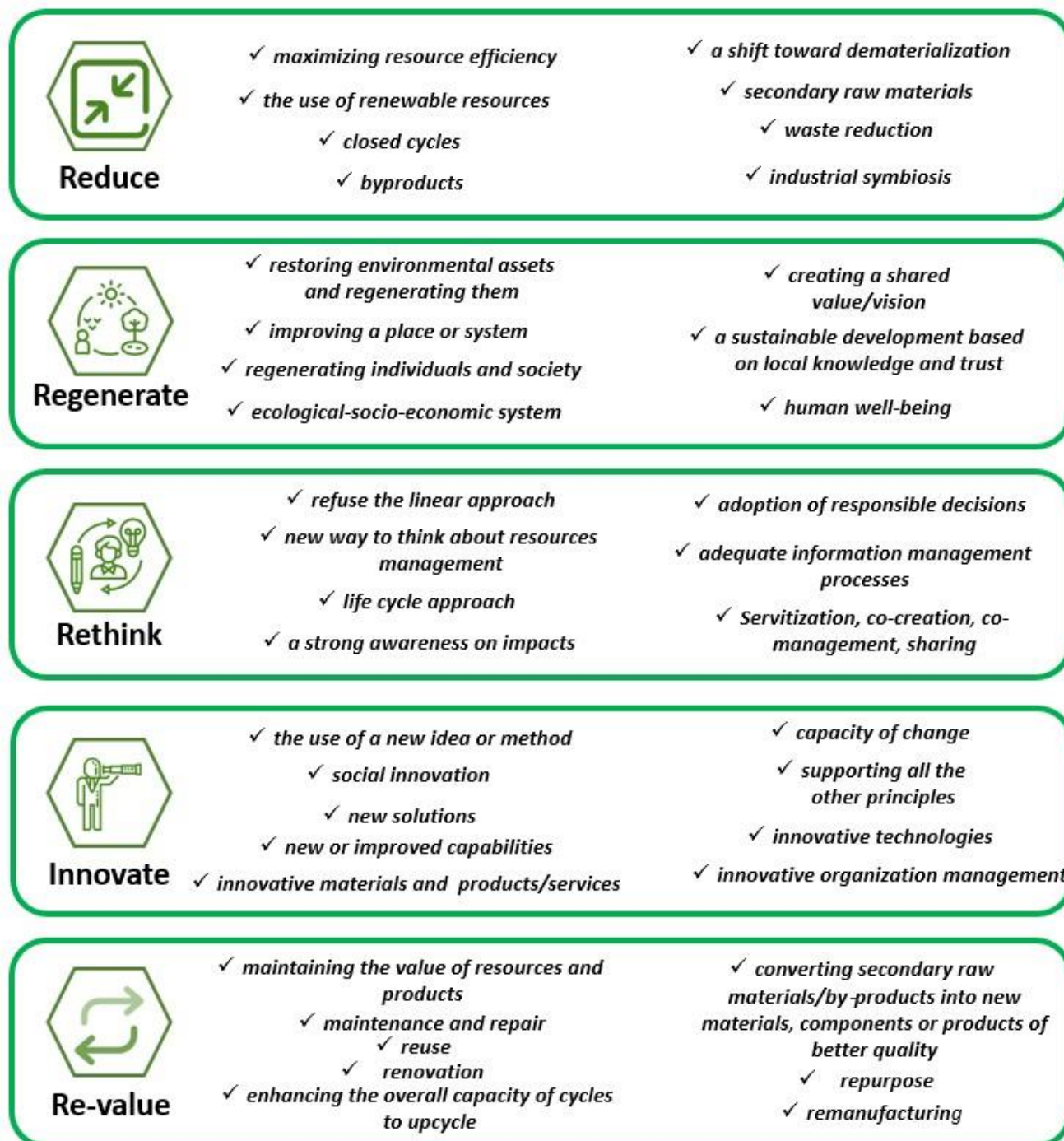
Imatge 2. Capitals circulars de l'economia circular d'INCIRCLE

Font: elaboració dels autors

Imatge 3. Principis de l'economia circular d'INCIRCLE

Font: elaboració dels autors

1.3 Els tres nivells d'anàlisi

	NIVELL DE DESTINACIÓ TURÍSTICA: ❖ Es refereix a la destinació turística dins de la qual operen els responsables de la presa de decisions i els diferents grups d'interès; ❖ Els responsables de la presa de decisions (com l'administració pública general, l'estructura de governança, els ministeris) en aquest nivell són actors que poden prendre decisions que poden afectar directament la sostenibilitat i la circularitat en l'àrea considerada; ❖ Els responsables de la presa de decisions a nivell de destinació turística interactuen amb diversos grups d'interès com, per exemple, associacions comercials, organitzacions implicades en processos crítics (és a dir, gestió i serveis de l'aigua; gestió i serveis de residus; gestió i serveis energètics; gestió i serveis de mobilitat; educació), etc. Aquestes interaccions afecten directament als quatre capitals i comporten diverses existències i fluxos de recursos. Aquestes interaccions influeixen directament i indirecta en el rendiment sostenible i circular del sector turístic de la zona.
	NIVELL DE LA INDÚSTRIA TURÍSTICA: ❖ Està formada per diferents tipus d'indústries del turisme (operadors turístics, càmpings, allotjaments, restaurants, etc.); ❖ Els responsables de la presa de decisions en aquest nivell interactuen amb altres responsables de la presa de decisions a nivell de destinació turística i amb diversos grups d'interès. Aquestes interaccions afecten directament als quatre capitals i comporten diverses existències i fluxos de recursos. Aquestes interaccions influeixen directament i indirecta en el rendiment sostenible i circular del sector turístic de la zona.
	NIVELL NETWORKING: ❖ representa la xarxa entre tots els actors del sector turístic, això vol dir que es podria considerar transversal a la Indústria Turística i a nivell de destinació turística; ❖ Les xarxes tenen una funció adhesiva en termes de sostenibilitat i circularitat; ❖ Els responsables de la presa de decisions i les parts interessades són nodes de la xarxa; ❖ Les decisions que impliquen –entre d'altres– els responsables de la presa de decisions afecten directament la circularitat de les destinació turístiques i de les indústries del turisme; ❖ Les decisions que involucren només els interessats afecten indirectament la circularitat de les destinació turístiques i de les indústries del turisme; ❖ Les decisions adoptades pels responsables de la presa de decisions i per les parts interessades afecten directament els quatre capitals, les existències i els fluxos de recursos.

2. Les Eines de Turisme Circular

Les Eines de Turisme Circular, desenvolupades a l'efecte del programa INCIRCLE MED, estan dirigides a dues categories principals de beneficiaris:

- 1. responsables de les preses de decisió de les destinacions turístiques (TDDM) – Eina de Destinació Turística Circular**
- 2. responsables de les preses de decisió de les indústries del turisme (TIDM): allotjaments, restaurants i serveis de menjar i begudes, càmpings i operadors turístics i agències de viatges - 4 versions diferents – Eina per a la Indústria Turística Circular**

Quant al **nivell de NETWORKING**, no havia estat elaborat un quadre de comandament específic adequat d'INCIRCLE, però dins de totes les Eines de Turisme Circular desenvolupades, s'han destacat adequadament tots els indicadors relacionats amb accions de networking. A través de l'agregació d'aquest subsistema d'indicadors, es proporcionarà una mesura del rendiment global de la col·laboració que representa l'estat i la qualitat de les relacions existents tant a nivell de destinació turística com d'indústries del turisme.

Procés de desenvolupament: (1) En els darrers anys s'ha dut a terme una revisió bibliogràfica inicial per cartografiar indicadors sostenibles i circulars desenvolupats per al sector turístic. Gràcies a aquesta Activitat, s'han cartografiat un important nombre d'indicadors de turisme sostenible i circular, aproximadament 1.500 indicadors recollits adequadament en una base de dades Excel adequada. (2) Per tal de desenvolupar una primera versió dels quadres de comandament dels KPI del turisme d'economia circular dirigits als objectius d'INCIRCLE, tots els indicadors de turisme sostenible i circular mapejats s'han categoritzat sistemàticament segons el marc de quatre capitals. (3) Successivament, s'han integrat KPI del turisme d'economia circular addicionals, quan ha estat necessari, per tal de fer que tots els aspectes circulars quedin descrits completament. Aquesta última activitat s'ha dut a terme en línia amb la literatura d'economia circular no estrictament referida al sector turístic. (4) Com a pas final d'aquest procés constructiu, cada KPI ha estat etiquetat d'acord amb els cinc principis CE del marc de la guia. Els quadres de control dels KPI d'INCIRCLE CET han estat desenvolupats en dues versions: una relacionada amb el nivell de destinació turística i una altra adreçada al nivell de la INDÚSTRIA TURÍSTICA; (5) Al seu torn, s'ha fet una millora addicional per a ambdues versions: els quadres de control dels KPI d'INCIRCLE CET s'han convertit en Eines de Turisme Circular estructurat en un conjunt de 50-60 preguntes: una relacionada amb el nivell de destinació turística (Eina de Destinació Turística Circular) i una altra adreçada a nivell d'INDÚSTRIA TURÍSTICA (Eina per a la Indústria Turística Circular).

2.1 Categories Circulars

Cada Eina de Turisme Circular examina i avalua un conjunt d'àmbits d'actuació fonamentals que s'han de gestionar adequadament seguint els principis de circularitat si una indústria o destinació turística decideix emprendre una transició circular i sostenible. Aquestes àrees d'actuació es mostren en les imatges següents ([Imatge 3](#) i [Imatge 4](#)), respectivament per a l'**Eina de Destinació Turística Circular** i l'**Eina per a la Indústria Turística Circular** (indústries del turisme individualitzades a l'apartat 1.1: allotjaments, bars i restaurants, operadors turístics i càmpings). Aquestes àrees d'actuació es mostren com a “**categories circulars**” dins de cada Eina de Turisme Circular i s'utilitzen per identificar les diferents famílies d'indicadors/preguntes circulars i sostenibles que constitueixen la pròpia eina.

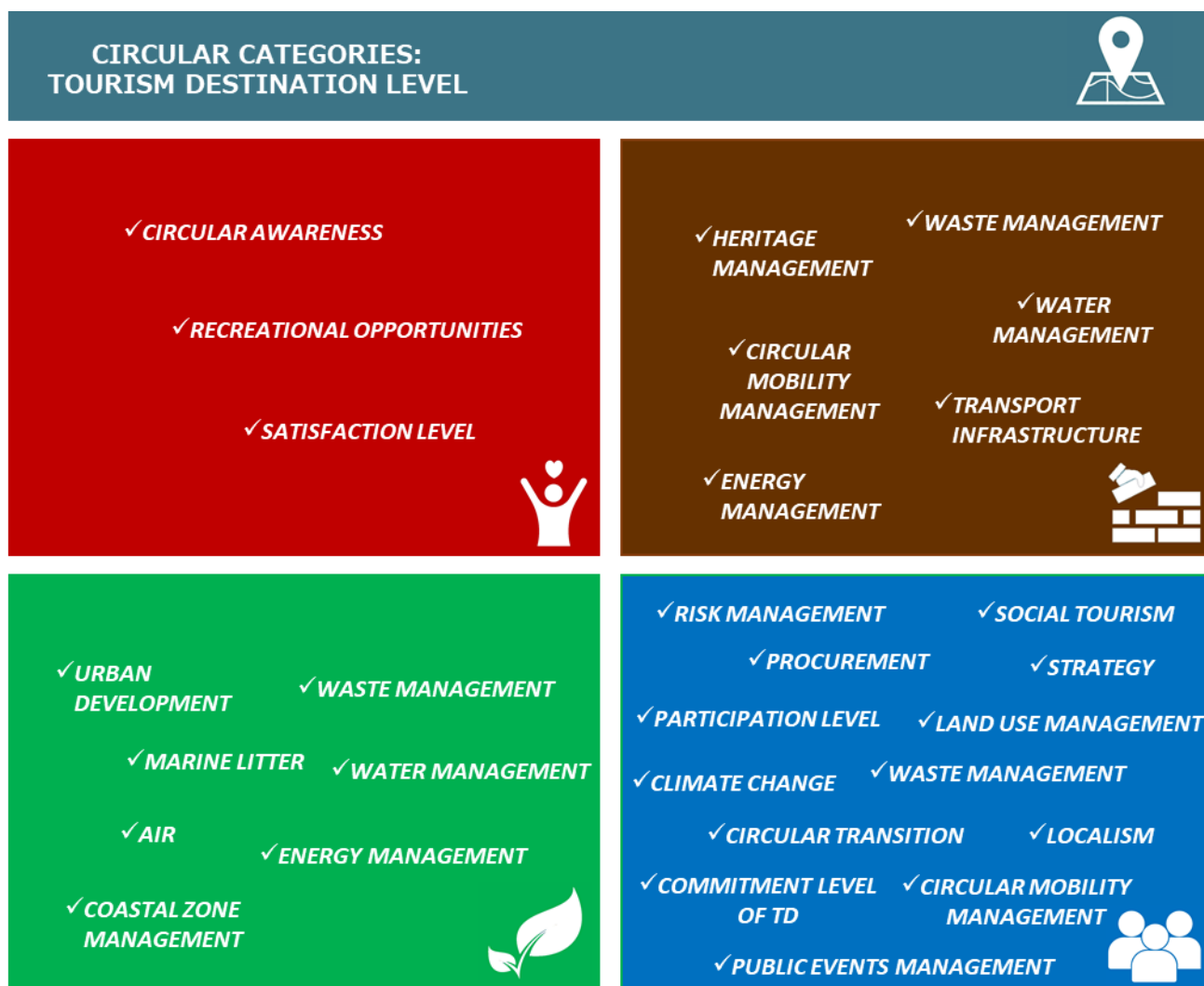
Les categories circulars representen només una manera gràfica d'agrupar indicadors relatius a aspectes similars dins d'un capital, per tal de fer més fàcil i immediatament comprensible on actuar.

La mateixa categoria es pot repetir en diversos capitals, ja que correspon a diferents aspectes tractats per aquest capital. Per exemple, la categoria circular de "gestió de residus" es troba en tres capitals: capital

construït (relacionat amb infraestructures de tractament de residus), capital natural (relacionat amb la recollida separada de residus sòlids urbans i el percentatge de residus reciclats i recuperats), capital social (relacionat amb programes/plans/campanyes de prevenció de residus).

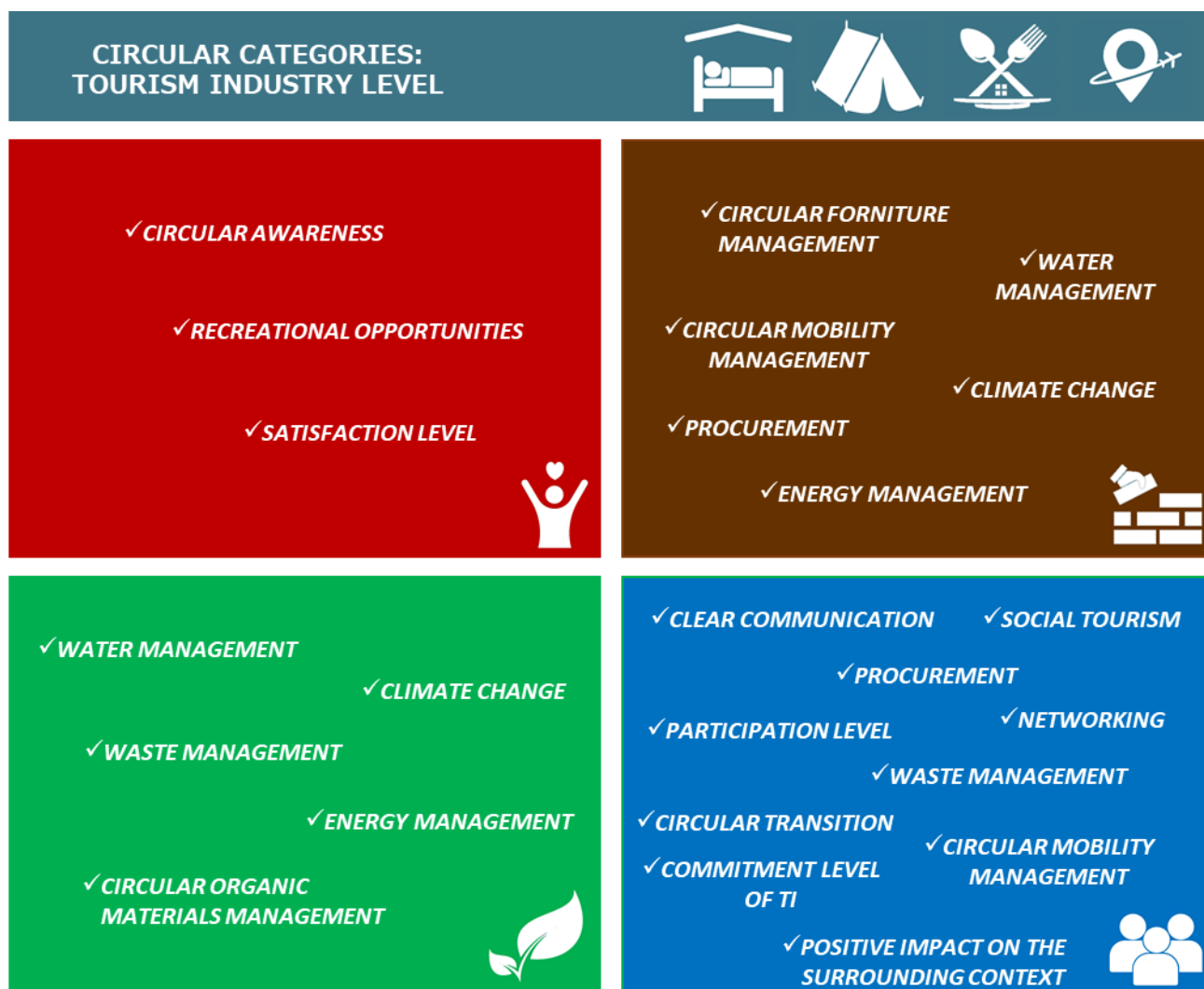
Imatge 3. CATEGORIES CIRCULARS a nivell de Destinació Turística

Font: elaboració dels autors

Imatge 4. CATEGORIES CIRCULARS a nivell d'Indústria Turística

Font: elaboració dels autors

2.2 Les principals propietats de les Eines de Turisme Circular

Les Eines de Turisme Circular (Eina de Destinació Turística Circular i l'Eina per a la Indústria Turística Circular) s'estructuren entorn de 50-60 preguntes

Tres tipologies de preguntes:

- ❖ requerint dades **quantitatives** puntuals;
- ❖ **preguntes normatives** que precisin una resposta sí/no;
- ❖ preguntes d'**autoavaluació**, per a la qual cosa els enquestats expressen les seves opinions i percepcions sobre dimensions específiques en anàlisi amb una qualificació de l'1 al 5.

Cada tipologia de pregunta ha estat ponderada:

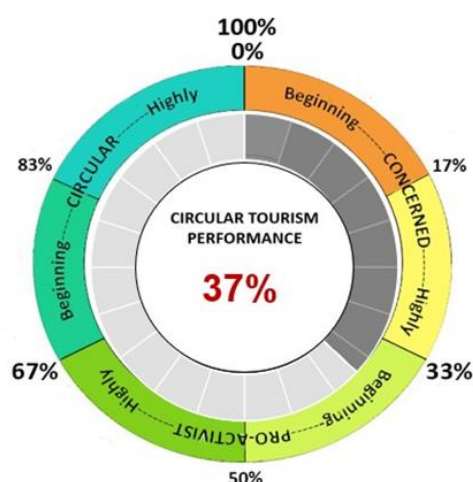
- ❖ **indicadors quantitatius**, representat per preguntes puntuals de dades, **amb més pes** ja que la informació oferida és mesurable;
- ❖ **preguntes del moderador** (normatives i d'autoavaluació) útils per aconseguir una valoració general amb **menys pes**;
- ❖ **les preguntes no aplicables** queden excloses del mesurament global.

Després de respondre a aquestes preguntes, aquesta eina proporciona:

- ❖ un resultat del **rendiment general circular** (expressat en percentatge) de la indústria/destinació turístiques;
- ❖ una **visió circular del turisme per capital**;;
- ❖ un **resultat global del rendiment de la col·laboració** (expressat en percentatge).

Totes les qüestions estan relacionades amb els cinc principis d'INCIRCLE i amb els quatre tipus de capital (cada pregunta està connectada a un tipus de capital i a un principi). En cas que una pregunta també estigui connectada al nivell de NETWORKING es destaca aquesta característica/aspecte per tal de reconstruir la densa xarxa d'interaccions entre els nivells d'indústria/destinació turístiques i donar un resultat global del rendiment de la col·laboració. No obstant això, per reconstruir i comprendre millor l'estat del NETWORKING dins del territori de la destinació turística s'aconsella l'ús de les dues Eines de Turisme Circular desenvolupades.

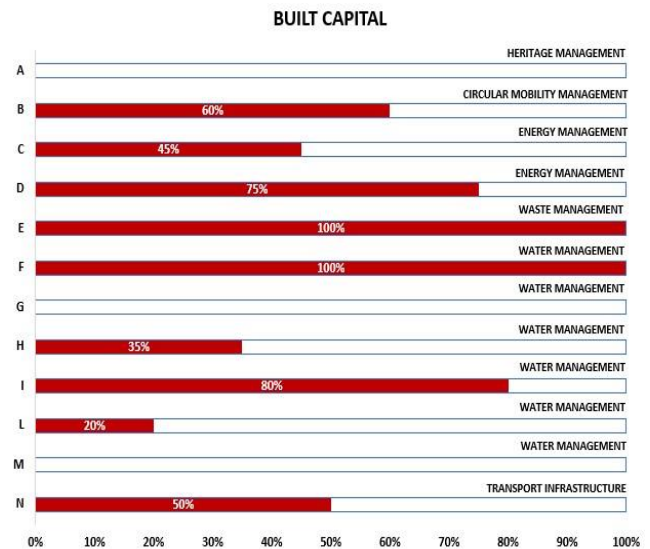
El mesurament global circular del rendiment del turisme es basa en **una mitjana ponderada dels indicadors**. El resultat és un nombre global, que abasta tota l'avaluació (vegeu [imatge 5](#)). Aquest resultat representa també la mesura de com de bé s'han **integrat els cinc principis CE dins de les accions del sector turístic**. Aquests dos aspectes estan inseparablement interconnectats. De fet, un nivell més alt d'integració dels principis CE només es pot aconseguir i demostrar a través d'una millora generalitzada del rendiment circular general.

Imatge 5 Resultat de les Eines de Turisme Circular per al rendiment general

Font: elaboració dels autors

La visió general del turisme circular per capital es basa en una imatge de gràfica de barres (vegeu Imatge 6) per a cada resultat del KPI corresponent (expressat en percentatge). La categoria circular s'indica al costat de cada resultat per donar una idea clara d'on actuar.

Imatge 6 Resultat de les Eines de Turisme Circular per capital

Font: elaboració dels autors

El rendiment general de la col·laboració es basa en una mitjana ponderada d'una sèrie d'indicadors relacionats amb accions de networking i degudament ressaltades en les eines. El resultat s'expressa en una escala no lineal, per tal de descriure millor les dificultats a l'hora d'aconseguir un nivell de col·laboració més estructurat i complex dins del sector turístic. (vegeu Imatge 7).

Imatge 7 Eines de Turisme Circular Resultat de l'actuació de col·laboració

Font: elaboració dels autors

Les Eines de Turisme Circular (Eina de Destinació Turística Circular i Eina per a la Indústria Turística Circular) proporcionen tres possibles resultats per al mesurament global del rendiment del turisme circular (també per capital i per principi). Les següents definicions del nivell de col·laboració s'apliquen tant a l'actuació de destinació turística com a les indústries del turisme:

Preocupats pel CE: entre el 0 % i el 33 %.

- "Començant preocupat" del 0 % al 17 %: *"Començar a preocupar-se" sobre la CE significa que la destinació turística comença a prendre consciència del paper crucial de l'economia circular en el turisme i la transició cap a la sostenibilitat i la circularitat, i sobre què ha de fer el sector turístic per preservar i regenerar els recursos naturals. La destinació turística podria haver implementat algunes accions de circularitat limitades, però sense tenir plenament en compte les potencialitats de l'economia circular, tant des de la vessant ambiental com des del desenvolupament econòmic. Els principis de l'economia circular amb prou feines s'han integrat.*
- "Altament preocupat" del 17 % al 33 %: *"Molt preocupat" per l'economia circular significa que la destinació turística està començant a desenvolupar una primera estratègia embrionària per implementar solucions circulars. La destinació turística va començar a implementar algunes accions més de circularitat estructural, però encara té una comprensió limitada de les potencialitats de l'economia circular, tant des de la vessant ambiental com des del desenvolupament econòmic. En la majoria dels casos, l'aportació per experimentar noves solucions, desenvolupar una estratègia sobre qüestions circulars o emprendre algunes accions de circularitat provenia d'entitats públiques externes (per exemple, d'àmbit nacional en cas d'un municipi o una regió, d'àmbit europeu en cas d'una nació). Els principis de l'economia circular han estat poc integrats.*

Proactivista de l'economia circular: entre el 33 % i el 67 %.

- "Pro-activista" entre el 33 % i el 50 %: *Ser un "Proactivista principiant" significa que la destinació turística està començant a emprendre un camí de desenvolupament de la circularitat més estructurat amb almenys una visió a curt termini i conscient del paper de l'economia circular en el sector turístic com a palanca per al creixement econòmic i per a la recuperació i regeneració ambiental. La destinació turística va posar en marxa algunes accions de circularitat amb una comprensió completa de les oportunitats que se'n poden derivar, tant des de la vessant mediambiental com des del desenvolupament econòmic. La destinació turística està començant a adoptar un comportament proactiu cap a la circularitat, mentre que s'ha anat desenvolupant una xarxa d'actors participatius. Els principis de l'economia comencen a estar prou integrats.*
- "Pro-activista" entre el 50 % i el 67 %: *Ser un "Proactivista principiant" significa que la destinació turística està començant a emprendre un camí de desenvolupament cap a la circularitat més estructurat amb almenys una visió a curt termini i conscient del paper de l'economia circular en el sector turístic com a palanca per al creixement econòmic i per a la recuperació i regeneració ambiental. La destinació turística va posar en marxa un gran nombre d'accions de circularitat amb una comprensió completa de les oportunitats que se'n poden derivar, tant des de la vessant mediambiental com des del desenvolupament econòmic. Aquestes accions de circularitat no són iniciatives independents, sinó que deriven d'una estratègia estructurada clara o d'un procés de presa de decisions amb una visió a mitjà i llarg termini. Aquest procés té en compte i involucra diferents parts interessades per tal de millorar la col·laboració de manera bidireccional, donant i rebent feedback, i crear una xarxa participativa d'interessats per maximitzar la capacitat de trobar sempre noves solucions o posar en pràctica noves idees. La destinació turística té un comportament proactiu cap a la circularitat i es mou primer per promoure iniciatives circulars. Els principis de l'economia circular han estat integrats segons la mitjana.*

Circular: entre el 67 % i el 100 %.

- "Circular principiant" entre el 67 % i el 83 %: *Ser "circular principiant" significa que la destinació turística s'està convertint en un veritable referent de la circularitat i la sostenibilitat. Totes les estratègies de turisme circular comencen a dur-se a terme amb un procés participatiu. Es comencen a identificar objectius transparents i mesurables sostenibles / circulars per aconseguir i es comencen a adoptar sistemes de monitorització adequats per monitorar l'estat actual de la tècnica d'un gran nombre de preguntes circulars / sostenibles. Ser "circular principiant" significa que la destinació turística esdevé més segura amb el seu paper protagonista en la promoció de la transició circular i sostenible del sector turístic. Els principis de l'economia circular han estat integrats considerablement.*
- "Altament preocupat" entre el 83 % i el 100 %: *Ser "altament circular" significa que la destinació turística és un veritable referent de la circularitat i la sostenibilitat. Totes les estratègies es duen a terme amb processos participatius i incorporen temes de sostenibilitat i circularitat. La indústria turística té una visió de desenvolupament circular i sostenible a llarg termini que proporciona una planificació amb objectius sostenibles i circulars clars i mesurables per aconseguir. La destinació turística és plenament conscient de la importància de l'autoavaluació i el mesurament del progrés. Per aquests motius, està en possessió de totes les dades necessàries per monitorar amb instruments adequats l'estat actual de la tècnica per identificar sempre les àrees de possible millora. La indústria turística té una comprensió més profunda dels avantatges competitius que poden sorgir de la circularitat i la sostenibilitat i juga un paper protagonista en la promoció d'idees sempre noves. Els principis de l'economia circular han estat plenament integrats.*

Les Eines de Turisme Circular (Eina de Destinació Turística Circular i Eina per a la Indústria Turística Circular) proporcionen tres possibles resultats per al mesurament global del rendiment del turisme circular. Les següents definicions del nivell de col·laboració s'apliquen a l'actuació de les destinacions turístiques: De la mateixa manera, les indústries del turisme tindran les seves pròpies definicions seguint la mateixa lògica.

Nivell bàsic de col·laboració: entre el 0 % i el 50%.

- *"Nivell bàsic de col·laboració" significa que la destinació turística està començant a "construir" una xarxa de col·laboració amb la resta de grups d'interès (indústries turístiques, comunitats, turistes, proveïdors de serveis, etc.) i a involucrar-los en el seu propi procés de presa de decisions amb l'objectiu de desenvolupar noves estratègies / nous plans i una estratègia circular / sostenible compartida. Per crear un camí comú i una visió comuna cap a la circularitat i la sostenibilitat tenint en compte l'opinió d'altres nivells turístics representa un punt de partida fonamental. A l'inici d'aquest procés participatiu, l'objectiu comú és, principalment, reduir l'impacte ambiental global de la pròpia destinació turística gràcies a l'adopció d'un millor enfocament en la gestió de residus i amb un objectiu poc comú d'enfortir un saber fer circular i sostenible comú. El desenvolupament d'una infraestructura física adequada capaç de donar suport a un sistema integrat de gestió d'energia, aigua, residus i matèries primeres representa un altre element important: garantir un accés adequat als recursos vitals bàsics; de fet, representa una condició essencial per a una xarxa col·laborativa. Sense aquesta última, no es pot aconseguir cap tipus de col·laboració..*

Nivell intermedi de col·laboració: entre el 50 % i el 85 %.

- Un "Nivell de Col·laboració Intermèdia" significa que tots els grups d'interès (indústries del turisme, comunitats, turistes, proveïdors de serveis, etc.) juntament amb la pròpia destinació turística col·laboren per gestionar de manera proactiva tots els riscos potencials (com ara desastres naturals, terrorisme, salut, esgotament de recursos, i altres apropiats per a la ubicació, inclosa la pressió estacional dels turistes, entre d'altres) als quals podrien estar exposats. S'han adoptat plans de gestió de riscos compartits per donar suport a una destinació turística més resilient, inclòs l'enfocament de la gestió preventiva basat en el risc per al subministrament/provisió d'aigua potable. Convertir-se en una destinació turística proactiva representa l'objectiu principal d'aquest nivell de col·laboració. S'han implementat diverses accions per part d'una "destinació turística col·laborativa intermèdia": la infraestructura física s'innova constantment i es considera conscientment com un element facilitador per crear un camí circular i sostenible; Un turisme social inclusiu es constantment recolzat per garantir un accés adequat a cada persona, independentment de la condició econòmica, física o d'un altre tipus; Reforçar el saber fer de tots els actors turístics s'ha convertit en un element ineludible per trobar noves oportunitats de millora circulars i sostenibles; L'economia local i el turisme de proximitat es conserven i donen suport constantment.

Nivell de col·laboració estructurada: entre el 85 % i el 100 %.

- Un "Nivell de Col·laboració Estructurada" significa que s'ha desenvolupat una forta xarxa de turisme col·laboratiu: els canals de comunicació entre tots els actors turístics són bidireccionals, l'aportació de millora pot ser produïda / originada per tots els nivells turístics. Una "destinació turística col·laborativa estructurada" fomenta i dona suport a la col·laboració entre tots els actors turístics (directes com indústries del turisme, proveïdors de serveis de mobilitat, etc. i indirectes com proveïdors d'aliments/begudes, proveïdors de mobles, proveïdors de gestió de residus, proveïdors de serveis d'aigua, etc.) mitjançant l'organització contínua d'accions de suport i prestació de diverses tipologies d'incentius (com l'estalvi de l'IVA; la reducció d'impostos; el finançament públic directe; dedicar publicitat/difusió específica a les pàgines web de la Destinació Turística). Una xarxa de col·laboració estructurada dona suport a la transició de totes les empreses turístiques cap a l'adopció de tecnologies/solucions innovadores més circulars i sostenibles. Aquest tipus de xarxa anima els turistes a convertir-se en part activa de la transició de la destinació turística.

3. Com fer servir les Eines de Turisme Circular

Les Eines de Turisme Circular, desenvolupades a l'efecte del programa INCIRCLE MED, estan dirigides a dues categories principals de beneficiaris:

- 1. responsables de les preses de decisió de les destinacions turístiques (TDDM) – Eina de Destinació Turística Circular**
- 2. responsables de les preses de decisió de les indústries del turisme (TIDM): allotjaments, restaurants i serveis de menjar i begudes, càmpings i operadors turístics i agències de viatges - 4 versions diferents – Eina per a la Indústria Turística Circular**

Com s'ha descrit anteriorment, dins de cada Eina de Turisme Circular hi ha una pregunta corresponent a cada un dels quatre capitals (humà, social, natural, construït) i a un dels cinc principis de l'economia circular (reduir, regenerar, repensar, innovar i revalorar).

A més, cada pregunta es planteja, segons un conjunt d'aspectes de capital previstos per identificar fàcilment les categories d'accions a emprendre per donar suport a una transició circular dins del sector turístic.

Aquestes eines es poden utilitzar d'acord amb nombrosos enfocaments, ja que el model teòric subjacent es basa en variables clau heterogènies: capitals, principis economia circular, aspectes de capital, nivells d'anàlisi. Bàsicament, **aquestes eines són capaces de donar suport als responsables de la presa de decisions a nivell de destinació turística i de la indústria turística per impulsar la transició cap al turisme circular.**

Per fer servir les Eines de Turisme Circular, els responsables de la presa de decisions de la destinació turística i de les empreses del sector turístic han de seguir els passos següents:

1. **Selecció de la versió adequada de les Eines de Turisme Circular:** en cas de destinació turística, els usuaris hauran de seleccionar i obrir l'Eina de Destinació Turística Circular. En cas de la indústria turística, els usuaris hauran de seleccionar i obrir la versió adequada de l'Eina per a la Indústria Turística, entre les quatre versions disponibles (allotjaments, restaurants i serveis de menjar i begudes, càmpings i operador turístic) relatives a l'Activitat realitzada (per exemple, si es tracta d'un usuari de decisió hotelera, la versió d'allotjament correcta serà l'Eina per a la Indústria Turística).
2. **Recollida de dades segons les preguntes:** els usuaris han de recollir totes les dades necessàries per al càlcul dels indicadors/preguntes únics que hi hagi dins de les Eines de Turisme Circular. Els autors proposen recollir les dades més recents disponibles (l'últim any, per exemple) per recopilar els indicadors i, si escau, utilitzar una llista de verificació per desenvolupar plenament aquesta Activitat. D'altra banda, en el cas de l'Eina de Destinació Turística Circular, els autors proposen implicar diferents departaments/institucions per recollir adequadament la informació per avaluar aquest nivell de circularitat.
3. **Avaluació de la condició de circularitat real:** gràcies a l'Activitat de recollida de dades, i a l'escala percentual en què s'expressa cada indicador, els usuaris poden obtenir una instantània de la seva situació real relacionada amb la circularitat, inserint dades recollides dins de les Eines de Turisme Circular seleccionades en el punt 1. Els usuaris poden obtenir resultats globals de circularitat en termes percentuals relacionats amb cada principi d'economia circular, a cada dimensió de capital i fins i tot un afegit que representi tot el rendiment circular de la destinació turística o de la indústria turística. D'aquesta manera, els responsables de la presa de decisions seran capaços de definir l'estat actual del turisme circular, identificant àrees crítiques (que podrien ser fins i tot un principi o una dimensió de capital) i desenvolupar una estratègia adequada i accions efectives a emprendre.

La unitat d'anàlisi pot estar representada o bé per la **destinació turística, que pertany al nivell de DESTINACIÓ TURÍSTICA**, o bé per la **indústria turística, pertanyent al nivell d'INDÚSTRIA TURÍSTICA**, considerant les tres unitats d'anàlisi (destinació turística, Networking i Indústria Turística) del Model INCIRCLE. Per tal de **valorar completament el nivell de NETWORKING**, **s'aconsella que els responsables de la presa de decisions a nivell de destinació turística també explotin l'Eina per a la Indústria Turística Circular desenvolupada específicament per avaluar plenament aquest últim nivell.**

Per acabar, aquest tipus d'avaluació:

- ❖ dona **suport a la destinació/indústria turística en la seva transició cap a una oferta turística més sostenible i circular;**

- ❖ **destaca els límits i potencialitats en l'actual gestió circular del turisme**, permetent la identificació d'àrees per mantenir-les sota control així com les possibles millores, dins d'una determinada destinació o indústria turística;
- ❖ Gràcies a la seva possible replicabilitat al llarg del temps **es pot fer un seguiment de les millores del rendiment turístic circular** en relació amb una determinada destinació o indústria turística (un referent temporal), a més de poder **comunicar més fàcilment els resultats** a tots els principals actors de la destinació i el sector turístic;
- ❖ **serveix de base perquè els responsables d'un àrea específica de la destinació o la indústria turística desenvolupin estratègies de turisme circular peculiars**, implicant tota la xarxa d'actors relacionats amb el turisme.

NOTES:

Sense perjudici dels pilars del model (capitals, nivells d'anàlisi i principis economia circular), el càlcul del rendiment presentat en aquest document és la versió actualitzada i afinada després de l'avaluació Activitat realitzada sobre els primers 10 Territoris Associats del projecte INCIRCLE (WP3 del projecte INCIRCLE).

Eina de Destinació Turística Circular i Eina per a la Indústria Turística Circular (4 versions) es pujarà a la Plataforma de Coneixement d'INCIRCLE (<https://incircle-kp.eu/>). Els 6 territoris replicants podran trobar les versions actualitzades i afinades de totes les Eines de Turisme Circular a la Plataforma de Coneixement INCIRCLE. No obstant això, es durà a terme la compilació dels 6 territoris replicants en mode assistit amb els investigadors del SSSUP.

En el paquet de replicació, s'ha desenvolupat una versió de plantilla de l'informe d'avaluació circular amb la finalitat de donar suport a l'usuari per presentar i debatre els resultats obtinguts. Aquest últim es refereix a l'Eina de Destinació Turística Circular (vegeu "Plantilla d'Informe d'Avaluació Circular – versió Destinació Turística").

Per donar suport a la identificació d'accions/estratègies de millora de l'economia circular adequades, s'han elaborat tant a nivell de destinació turística com d'Indústria Turística una **sèrie de dades específics, que contenen un conjunt de bones pràctiques de turisme circular** a adoptar que es pujaran a la Plataforma de Coneixement d'INCIRCLE. Un cop realitzada l'avaluació circular del territori associat (indústria turística), els compiladors podran utilitzar aquests conjunts de dades per recolzar la identificació d'accions específiques a adoptar, capaces de millorar el seu rendiment circular segons les àrees considerades.